

Justitiedepartementet
Straffrättsenheten

Stockholm
2023-06-01

Vår referens
Pontus Lindström

Dnr
Ju2023/00373

Remissyttrande om betänkandet **Skärpta straff för flerfaldig brottslighet (SOU 2023:1)**

Företagarna har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerat betänkande och önskar framhålla följande.

Utredningens förslag

I betänkandet föreslås en rad åtgärder och lagändringar som syftar till att skärpa straffen för den som vid ett och samma tillfälle döms för flera olika brott. Den nya modell för straffmätning av flerfaldig brottslighet som föreslås innebär bland annat att varje nytt brott i en brottserie bedöms proportionellt sett lika strängt när den samlade brottslighetens straffvärde ska fastställas, att straffen skärps i synnerhet för den som har begått ett mycket stort antal brott eller flera brott som innefattar en allvarlig kränkning av brottsoffret, samt att möjligheten att döma till fängelse för flera brott – som var för sig endast skulle föranletta böter – ska utnyttjas i större utsträckning än i dag. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Kriminaliteten hotar Sveriges företag

Företagarna är Sveriges största medlemsorganisation för företagare och företräder i huvudsak små och medelstora företag med 60 000 medlemmar. Brottslighet och otrygghet är faktorer som i allt högre utsträckning försvårar möjligheten att kunna bedriva näringsverksamhet i Sverige. I Företagarnas rapport *Brott mot företagare* framkommer att andelen företagare som upplever att polisens närvaro är tillräcklig för att skapa trygghet har minskat från 32 till 25 procent 2017–2022.¹ Av de företagare som utsatts för brott överväger 17 procent att lägga ner sin verksamhet till följd av brottsligheten. Anmälningsbenägenheten bland näringsidkare minskar kontinuerligt, från 42 procent som avstått från att polisanmäla brott 2017 till 70 procent 2022. Den främsta anledningen till att brotten inte polisanmäls är att företagare inte ser någon poäng med att polisanmäla. Av de företagare

¹ Rapport Företagarna, *Brott mot företagare 2022*: <https://www.foretagarna.se/politik-paverkan/rapporter/2022/brott-mot-foretagare/>

som polisanmält brotten uppger endast 5 procent att polisens arbete ledde till att brottet klarades upp och 83 procent uppger att ärendet eller ärendena helt eller delvis lades ner direkt.

Företagarnas ställningstaganden

För att komma till bukt med den stora problematik som beskrivs ovan kommer det enligt Företagarna krävas en bred palett av åtgärder där betänkandets förslag om straffskärpningar för flerfaldig brottslighet är en viktig del. Som en del i att motverka brotten som drabbar Sveriges företagare finns det enligt Företagarna all anledning att fortsätta se över de svenska straffskalorna och påföljderna. Även när det kommer till mängdbrottslighet i form av inbrott, tillgreppsbrott, bedrägerier och skadegörelse anser Företagarna att de få förövare som faktiskt döms i högre utsträckning behöver få en påföljd som står i paritet till det brott som har begåtts, särskilt då brotten har skett systematiskt och vid ett flertal tillfällen.

Företagarna anser att betänkandets förslag är ett steg i rätt riktning men önskar betona att även så kallade ”mindre allvarliga” brott kan få stora negativa konsekvenser för brottsoffret. Som uttrycks i betänkandet finns det en stor problematik med en avtagande kvotmodell där tillkommande brott till slut inte får någon inverkan på det totala straffet när det gäller mindre allvarliga och medelsvåra brott, vilket ur flera aspekter är otillfredsställande. I dessa fall kommer gärningspersonen till slut att kunna begå nya brott utan att egentligen riskera ytterligare bestraffning, vilket enligt Företagarna är en ordning som behöver undvikas.

Företagarna önskar slutligen även betona vikten av att om förslagen ska få någon reell effekt behöver Polismyndighetens resurser i betydligt högre utsträckning inriktas på just de mängdbrott i form av inbrott, tillgreppsbrott, bedrägerier och skadegörelse som dagligen drabbar näringsidkare och medarbetare i de svenska företagen, där Riksrevisionen i en granskningsrapport i februari 2023 kunde visa på stora brister och en ineffektivitet i Polismyndighetens arbetssätt.²

Pontus Lindström
Näringspolitisk expert
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna

² Rapport Riksrevisionen, 2023, *Polisens hantering av mängdbrott – en verksamhet vars förmåga behöver förstärkas* (RiR 2023:2): <https://www.riksrevisionen.se/rapporter/granskningsrapporter/2023/polisens-hantering-av-mangdbrott--en-verksamhet-vars-formaga-behoover-forstarkas.html>